

19
/ 10
/ 83

'T SCHORRE

KONTAKTBLAD VAN DE HEEMKUNDIGE KRING STENE

6° JAARGANG DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT Nr. 3

ADRES:

Bibersteek

VANDEWALE PAUL
ALBATROSSTRAAT, 15,
8400 COOSTENDE

INHOUD

Woord vooraf	P. Vandewalle
Gedicht	R. Fockedey
Fototentoonstelling	W. Lievens
Oude tradities	Hr Van Mele
En de boerenmarkt ?	P. Vandewalle
Zieltjesavond	
Kerstconcert	
C.L. Faict -	H. Ooms
burgemeester van Steene.	

Samenstelling:

A. Vanparijs
R. Defever
P. Vandewalle
W. Lievens
A.M. Boels

W O O R D   V O O R A F .

De lange mooie zomer van 1983 is voor de Heemkring geen gewone vakantietijd geweest. Een aantal activiteiten vergden immers heelwat energie. Eerst en vooral was er de molen. Oorspronkelijk hadden wij twee tentoonstellingen in de gerestaureerde molen gewild, de werkzaamheden namen echter zoveel tijd in beslag dat uiteindelijk maar met de Avondmarkt van Stene een eerste bescheiden tentoonstelling kon ingericht worden. Voor dit echter mogelijk was had een grote groep mensen - om niemand te vergeten noem ik geen namen - belangloos gewerkt om de zoldering te herstellen, elektrische leidingen te leggen, vensters te vermaken en het geheel van de benedenruimte in het wit te zetten. Zij verdienen onze gelukwensen en onze hartelijke dank bij het bewonderen van het resultaat. Hun mooiste beloning was echter de onverhoopte massale belangstelling voor de tentoonstelling tijdens de Avondmarkt, meer dan 2000 mensen kwamen een kijkje nemen.

Tijdens de zelfde Avondmarkt had een andere ploeg uit het bestuur en de leden het zeer druk op het marktplein zelf, daar werd immers door de Heemkring een openluchtcafé uitgebaat, de opbrengst van de verkoop ging integraal naar de molen, die

tot op dit ogenblik reeds veel geld heeft opgeslorpt.

Een derde aktiviteit van de Heemkring was het organiseren van een reeks Schorretochten tijdens de maanden juli en augustus. Wij mochten ons opnieuw verheugen in een grote belangstelling: zowel mensen uit Oostende, Stene of Konterdam als toereisten hadden oog voor het mooie in het Schorre. Bij de toeristen mochten wij Nederlanders, Duitsers, Engelsen en zelfs Amerikanen verwelkomen; allen waren verbaasd over het feit dat zo dicht bij een grote stad nog zo'n mooi en stil landbouwgebied bestond.

En wat voor de volgende maanden ?

Eerst en vooral de fototentoonstelling tijdens het weekend van Allerheiligen. Wij hopen zeer veel leden en sympathisanten te mogen begroeten. Zoals steeds moet voor deze tentoonstelling, waarover verder meer, geen entreegeld betaald worden.

Op 10 november houden wij onze jaarlijkse Ziel-tjesdag in het Vossenhol, aanvang om 20 uur.

Tijdens de maand december wordt zeker een voordracht ingericht, waarover later meer.

Niet te vergeten: op 27 december organiseren wij in de kerk van Stene een kerstconcert, ook daarover volgt later meer.

Paul Vandewalle
Voorzitter.

Zij rijzen uit de grond...

Zij rijzen uit de grond
de villa's
in de nieuwe wijken.
zij rijzen uit de grond
de villa's
van de nieuwe rijken.
Zij rijzen uit de grond
de villa's en de wijken
waar eens
de tarwe stond te rijpen.

R. Fockedey

PANNEKOEKEN-EN WAFELBAKKERIJ VAN "STEENE-DORP"

PLACORA P.V.B.A.
INVOER - GROOTHANDEL
TORHOUTSTEENWEG 548 · 8400 · OOSTENDE
MAGAZIJNEN OPEN VAN 8-12
EN VAN 13 TOT 18 U.
ZATERDAG TOT 16 U.

HOGE
BARRIERE
STONE

DE SPECIAALZAAK VOOR:

- DE AANNEMER
- DE KLEINHANDELAAR
- DE "DOE-HET-ZELVER"

PLACORA

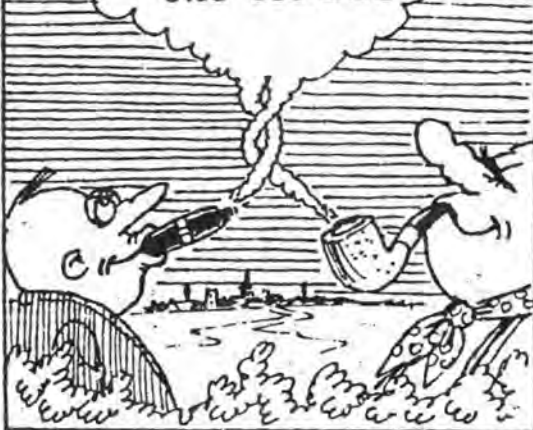

MET VLEESWAREN
P.V.B.A A. DEPUYDT GEBR.
"ALTIJD AAN DE KOP!"

TORHOUTSTEENWEG, 676, 8400 OOSTENDE

GROOTHANDEL A. DUBRON
SIGARETTEN-SIGAREN EN TABAK
TORHOUTSTEENWEG, 551,
8400 OOSTENDE

P. V. B. A EDELWEISS
TORHOUTSTEENWEG, 467,
8400 OOSTENDE

ANTOINE
MOSSELENVERKOOP

GARAGE TER STEENE
TORHOUTSTEENWEG, 580,
8400 OOSTENDE

BEENHOUWERIJ D. DELANGHE-DEWACHTER
GISTELSTEENWEG, 78, OOSTENDE - TEL. 059-70.51.00

OPENINGSUREN: IEDERE DAG VAN: 7h30' TOT 12h30'

13h30' TOT 19h30'
ZONDAG OPEN VAN: 7h30' TOT 12h30'

16h TOT 19h30'

DONDERDAG GESLOTEN

HOTEL-RESTAURANT

* GROENEVELD" - 8400 OOSTENDE

DRHOUTSTEENWEG, 655, TEL. 059-50.02.81 - B.T.W. 528.897.250

A. & M. PANCKOUCKE-DERUYTTER

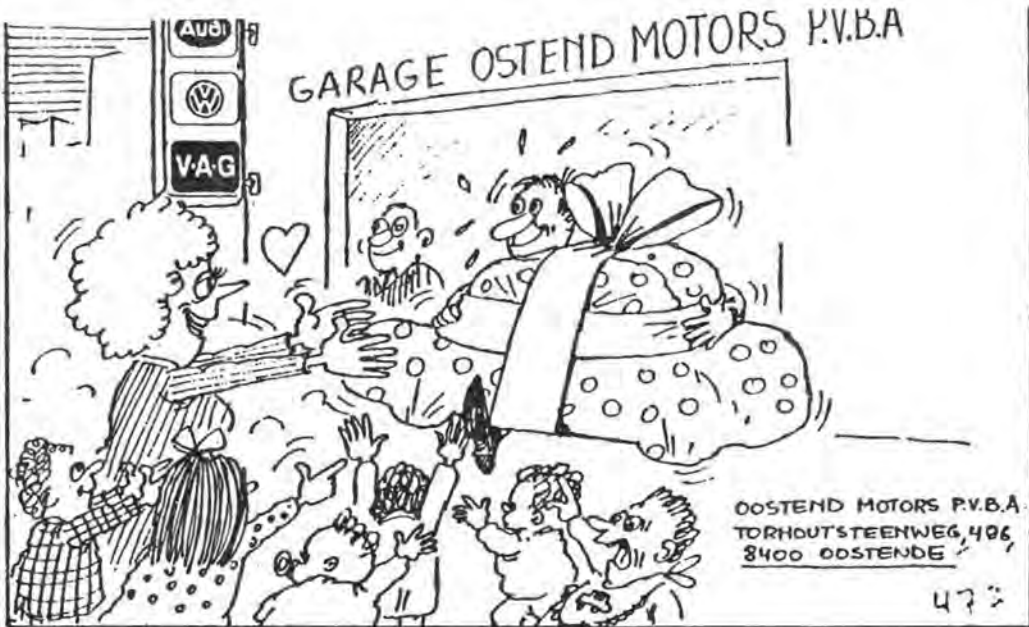
1 GANS HET JAAR - RUIME KAMERS MET ALLE KOMFORT-PRIVATE PARKING

MET SPEELPLEIN-RESTAURANT MET RUIME MOGELIJKHEDEN -

ATE FEESTEN - ROUWMAALTJIDEN-ZAKENLUNCHES-TRAITEURDIENST-

GARAGE OSTEND MOTORS P.V.B.A

OSTEND MOTORS P.V.B.A.
TORHOUTSTEENWEG, 406,
8400 OOSTENDE

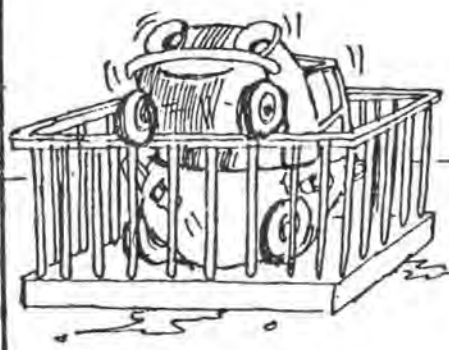
472

ROMMEL - GRANEN & ZADEN
TORHOUTSTEENWEG, 496,
8400 OOSTENDE

AUTO-PARK "DE RESE"

TORHOUTSTEENWEG
8400 - OOSTENDE

MICHEL DEPOORTER
ONTWORPENSTRAAT, 3,
8400 OOSTENDE (STONE)

VERVOER

VERKOOP VAN ZAND EN TEELTAARDE
VERHUUR VAN AFZETBAKKEN

P.V.BA VAN DER ESPT M.

TORHOUTSTEENWEG, 586,
8400 OOSTENDE

ALGEMENE VOEDING

ALLE DAGEN VERSE GROENTEN,
FRUIT EN VRUCHTEN
BONSERVEN • FIJNE VLEESWAREN
ZUIVELPRODUCTEN • SUIKERWAREN
LIJNEN • LIKEUREN EN ONDERHOUDSPRODUCTEN

D. POLLET-VANBESIEN

GISTELSTEENWEG, 82, -TEL. 70.99.09.
8400 STONE - OOSTENDE

U KUNT HET HUREN!
BEL 059 50-17-36

KID

doe het zelf

STOCKHOLMSTRAAT, 51, - 8400 OOSTENDE - Tel. 70.86.60
TORHOUTSTEENWEG, 681, - 8400 OOSTENDE - Tel. 80.03.50
BUURTSPOORWEGSTRAAT, 67, - 8401 BREDENE - Tel. 32.08.95

't panukkeltje

STENEDORPSTRAAT, 27,
8400 OOSTENDE
TEL. 059 - 50.15.06

TEA-ROOM-RESTAURANT
TAVERNE
GEZELLIGE RUIMTE
DOORLOPEND
KUNSTTENTONSTELLINGEN

BOEKHANDEL "HOGER OP"

OMER DEDECKER-TOMMELEIN

DAGBLADEN - TIJDSCHRIFTEN - WENSKAARTEN VOOR ALLE
GELEGENHEDEN

- HUMORISTISCHE
KAARTEN .

- SCHOOL - EN
BUREELGERIEF

LEESBOEKEN
VOOR GROOT EN
KLEIN

LOTTO
EN
TOTO
DEPOT

OPEN ALLE WERK-
DAGEN VAN
8u TOT 12u15
14u5 TOT 7u

GESLOTEN
ZATERDAGNAMIDDAG
EN ZONDAG

TORHOUTSTEENWEG, 442, OOSTENDE

AGENDA:

- 29, 30, 31 oktober en 1 november

FOTOTENTOONSTELLING

- Do 10 november 1983

ZIELTJESAVOND

- half december

VOORDRACHT

- Di 27 december 1983

KERSTCONCERT

OP DONDERDAG 10 NOVEMBER 1983 VANAF 20U30
IN GASTHOF 'T VOSSENHOL TE STENE-DORP

ZIELTJES - AVOND

(koffie + pannenkoeken)

INGERICHT DOOR DE HEEMKRING 'T SCHORRE

U bent vriendelijk uitgenodigd !

OUDE TRADITIES

Een beschrijving van onderstaande tradities uit het Antwerpse werd ons bezorgd door de heer Van Mele, waarvoor hartelijk dank.

NOVEMBER SLACHTMAAND.

Tegen deze tijd was er steeds een varken vetgemest. Ja, in dien tijd wogen de varkens voordat men ze slachtte 240 tot 300 Kgr. De mensen aten toen nog spek, want dat was gezond. Nu niet meer! Vader ging toen naar de beenhouwer om de datum van de slachting vast te stellen. Eén dag voor de slachting moesten wij van TEMSE naar STEENDORP rijden naar de zoutziederij SCHELTJENS, om aldaar een zak klipzout (grof zout) te gaan afhalen. Dit gebeurde met kar en paard, zodat dit een halve dag in beslag nam. Tevens was dit een schone uitstap; een reis op zichzelf.

De dag van de slachting was aangebroken en vader had reeds een bed van met de hand gedorsen stro klaar gemaakt op de plaats waar het varken zou gekeeld worden. Eens de beenhouwer in zicht, zette moeder reeds drie glaasjes : een voor de slachter, een voor de gebuur en een voor vader. De fiets van de beenhouwer was vooraan uitgerust met een grote wissel mand, waarin hij zijn schort en de holster met messen had geborgen. Vooraleer de beenhouwer binnenkwam deed hij zijn schort aan, riemde zijn riem met messenholster aan en stak voor onze ogen de vlijmscherpe messen in de holster. Na de jenever te hebben achterover gekapt, gingen de drie personen naar de varkensstal. De beenhouwer deed een touw om de rechter - voorpoot en de rechterachterpoot. Hij bracht dan het varken buiten en bracht het naar het bed van stro. Vader nam de kom om het bloed te vaten, terwijl de gebuur op het teken van de beenhouwer het varken op zijn zijde trok. De beenhouwer knielde neder en stak een eerste maal toe; het bloed stroomde uit de wonde in de kom. Vader roerde dit dan met de hand om het klonteren te beletten. Als de kom vol was goot hij deze in een emmer uit, terwijl de slager de

wonde min of meer dicht hield; zo ging dat tot het einde. Wanneer het varken gekeeld werd, begon het te huilen dat horen en zien verging. Doch niemand stoorde zich daaraan.

Eenmaal dat het varken dood was, kon de gebuur die geholpen had, vetrekken nadat hij nog een druppel gedronken had. De slager nam een pak stro en stak het in brand, want het varken werd gebrand langs beide zijden. Daarna legden zij het varken op een ladder of een afgehaakte deur en bracht men dit op twee houten schragen, dicht bij de pomp. Dit werd dan begoten met lauw water terwijl de slager het met een baksteen proper schuurde. Daarna werd het varken geschoren en afgegoten met lauw water. Dan werd het op zijn rug gelegd en moest vader het bij de beide achterpoten vasthouden, want dan sneed de slager het dier open.

De darmen werden eruit verwijderd en in een aardappelmand gedaan. Daarna begon de slager het vlees te verdelen in ondermeer de cotelletten, gebrad, lever, hart, spek en hespen. De kop werd middendoor gekapt en alzo kon de beenhouwer de hersenen eruit verwijderen, alsmede de tong. Het vlees werd op grote stenen schotels gelegd. Het spek en de hespen werden op vers gedorsen stro in de kelder gelegd.

Eenmaal dit alles voorbij was, mocht de beenhouwer als eerste een versgebakken stuk vlees proeven met bijbehorende sneden grof brood dat zelf werd gebakken. Daarna werd hij betaald voor het gepresteerde werk en kon vetrekken.

Dan kwam het werk voor moeder aan de beurt. Ze maakte de beuling, stooftde lever met spek en bakte tegen schaftijd de hersenen. Ondertussen kookte vader in een marmiet de kop, de poten, de oren, de nieren, het hart en de staart in de oven boven de open haard tot dit alles gaar was, want het moest dienen voor kipkap (hoofdvlees). Wanneer dit alles gaar was, werd dit in huis gebracht en op een houten kapberd met een kapmes fijn gehakt!! De vettige brei werd daarop in kommen gegoten en deze werden in de kelder gezet om te stijven. Het kookwater noemde men "JEUGD" en hiervan werd soep gemaakt. Hiervan deelden ook de bureu mede. 's Anderendaags werd

het spek in een houten kuip gelegd. De bodem hiervan was gans bedekt met een laag zout. Daarboven werd dan een laag spek gelegd en daarop weerom een laag zout, enz... Helemaal bovenaan lagen dan de vier hespen. Dan werd de kuip toegedekt en liet men dit alles zes weken staan. Dan nam men de hespen eruit en ging men deze ophangen in de schouw van de open haard; om te roken.

Men legde een houtvuur aan en als dit goed brandde legde men daar groene netels op; dit om veel rook te verwekken. Als de hespen genoeg gerookt waren, liet men deze één nacht in de schouw hangen om ze te laten druppen. Daarna werden deze eruit gehaald en wikkelde men deze in een gaasdoek, zodat er geen insecten konden komen opzitten. Na de zes weken begon men ook aan het spek te eten. Zo'n stuk spek werd gekookt en als het gaar was werd het op een grote stenen schotel gelegd. Iedereen kon er van afsnijden, zoveel hij luste. Dit was ook zo met de hespen. Wanneer de hesp op tafel kwam, was het kermis. Tot zover de slachting...

DE DARMEN werden meestal geschonken aan een behoeftig gezin. Deze kregen dan ook een kan "jeugd" mee om soep te maken en ook beuling. De darmen werden gekuist in een beek, die toen nog proper was,; dit om het vuil uit de darmen te spoelen. Eeens dit gedaan, zette men deze gedurende één nacht in botermelk om alzo wit te trekken. Daarop werden zij gekookt.

Het spek dat men niet direkt nodig had, werd in de kuip gelaten. Na zes weken trekken in het zout werd het immers niet meer zoutiger. De varkensblaas werd opgeblazen en alzo gedroogd. Die diende dan als voetbal voor de kinderen.

V.N.

OP DIENSDAG 27 DECEMBER 1983 IN DE SINT - ANNAKERK TE STENE - DORP

KERSTCONCERT

INGERICHT DOOR DE HEEMKRING 'T SCHORRE STEENE.

U BENT VAN HARTE WELKOM !

IJZERPROFIELEN
ALLE SOORTEN BUIZEN
PLATEN
BETONIJZER
KOUDE GEWALSTE
PROFIELEN
GROTE KEUS BUIZEN

ALLE GEREEDSCHAPPEN
TUINGEREEDSCHAPPEN
IJZEREN STANDAARDREKKEN

LUC VAN ACKER- DE SCHACHT

BEENHOUWERIJ-CHARCUTERIE
VERS INLANDS RUNDS-KALFS-
EN VARKENSVLEES
KONIJNEN EN GEVOGELTE
ZANDVOORDE STRAAT, 24,
8400 CONTERDAM-OOSTENDE
TEL. 70.30.83
• KOUD EN WARM BUFFET •

TUINEN

JOS DEMUYNCK
GROENVOORZIENING
TUINAANLEG & ONDERHOUD

ARCHIMEDESSTRAAT 63,
INDUSTRIEPARK - STENE,
OOSTENDE TEL. 059/70.62.81

• FIETSEN • CYCLO-CROSS • SPORT •

CHARLES VAN HOUTTE
VANDYCKSTRAAT 9,
8400 OOSTENDE

OKE

Louisastraat 4, 8400 Oostende
Tel. 059/80.29.08

Kunstschildersmateriaal

Tekengerief
Inlijstingen in
eigen werkhuis
Kaderverhuring

Elke tweede
Zondag van de
maand organiseert
de heemkring een
tentoonstelling
van haar archief
in Gasthof Vossenhol
te Steene-dorp.
van 10u30 tot 12u30

En de Boerenmarkt ?

Van verschillende zijden werd bij het bestuur aangedrongen om opnieuw een boerenmarkt te Stene in te richten.

Omdat wij eigenlijk zelf met de vraag stonden of dit wel de taak van een heemkring was, hebben wij op onze algemene vergadering tijdens de lente onze leden gepolst over de wenselijkheid van dergelijk initiatief. Van onze leden kregen wij te horen dat zij daar geen enkel bezwaar in zagen en dus werd er beslist een boerenmarkt te organiseren. Helaas kwamen een reeks moeilijkheden roet in het eten gooien:

- de stad Oostende, sinds eeuwen kampend met geldtekort, vraagt voor het inrichten van markten een marktgelde van 3000 F, wie zou dat betalen ?
- de ijverige tiunierders van de vzw Akkerwinde, op wiens medewerking wij hadden gerekend, mogen volgens hun statuten geen produkten verkopen;
- landbouwers die aangezocht werden om deel te nemen aan deze aktiviteit schrikken daar steeds meer van terug: enerzijds is er de fiskus die toekijkt, anderzijds zijn er de akties van middenstanders die in de boerenmarkten een bedreiging voor hun handel zien . PV.

CAROLUS LUDOVICUS FAICT

(vervolg)

22-1-1852 (Stene) 23-5-1899 (Stene).

Burgemeester van Steene van 1895 tot 1899.

0041

*NB: Omwille van de slechte druk in het voorgaande nummer, wordt de laatste bladzijde van dit nummer hernomen.

0041/6

4. RIJKDOM EN STATUS.

Onderzoekingen in dit verband in het A.D.K.B leverden niets op. Noch via persoonlijk speurwerk, noch via navraag bij de bevoegde personen. De schets van de rijkdom van C.L. Faict berust dan ook op vermoedens en vermoede correlaties.

Over zijn grootvader-burgemeester schrijft J.J.P. Faict: "il y eut une situation honorable et devint "maire" et bourgmestre..." (1). Deze achtbaarheid zal ook wel met zijn vermogen te maken gehad hebben. Of het nageslacht echter dezelfde status behield, blijft een open vraag. Enkele gegevens doen vermoeden dat C.L. Faict (en zijn naamgenoten) slechts een bescheiden bezit hadden: Auguste, zijn neef, pachtte gronden die aan de kerkfabriek behoorden (2); Anna Kesteloot, zijn moeder werd in 1898 begraven met een dienst van "3° klas"; zijn familieleden Joannes (+1886) en Caroline (+1883) werden beiden begraven met een dienst "2° klas" (3). Burgemeester Faict zelf werd op 26.5.1899 begraven om 9u. 's morgens met een "kleene dienst".

Men zou geneigd zijn C.L. Faict (en enkele verwanten) een bescheiden status en vermogen toe te kennen. Toch mogen geen voorbarige conclusies getrokken worden: de gegevens zijn beperkt en moeilijk te interpreteren. Ik vond bijvoorbeeld ook dat vier neven/nichten van C.L. Faict ooit dienstboden/dienstmeiden waren bij J. Faict. (zie punt 3) Dit kan betekenen dat het boerebedrijf toen bloeide. Algemeen zou ik voorzichtig concluderen dat rijkdom en vermogen van C.L. Faict matig en bescheiden waren en bleven.

- (1) J.J.P. Faict, Une famille dans les tourbillons des temps. Un regard sur le passé de 1610-1925., Bruxelles, 1950, p.46.
- (2) A.S.A.S., De Duinengalm, Oostende, 25.8.1894/3
- (3) A.S.A.S., Gemeente Steene: Mandaten Rekening van de Kerkfabriek Jg.1883,1886,1898. (bijvoegsels)
- (4) A.S.A.S., Schrijfboek voor de schikking der Goddelijke Diensten in de parochiale kerk van St-Anna Steene, jaar 1899.

5. VERJANTSCHAPPEN.

Enkele opmerkenswaardige verwantschappen zijn betekenisvol als we de familiale, politieke en dorpsgebonden situatie willen kennen waarin C.L.Faict leefde. Bij de vele Faicts die in Steene woonden (dit is bijvoorbeeld af te lezen uit hun lidmaatschappen in de Steense confretrieën)(1), wil ik enkele belangrijke verwanten apart vermelden. Mgr. J.J.Faict, die bisschop werd van Brugge in 1864 en stierf in 1894, (2), was een neef van de vader van C.L.Faict.(3) Naast hem vermeldt R.de Beaucourt de Noortvelde ook nog een notaris Faict van Oostende als verwant.(4) De peter van C.L.Faict was Carolus Verkarre (5), die bij de geboorte van Charles Louis burgemeester van Steene was.(6) Belangrijk is ook dat de grootvader van C.L.Faict de eerste burgemeester was van Steene.(7) Hij was de eerste van hele reeks Faicts die in de gemeenteraad en de kerkfabriek van Steene een rol speelden.(8) Al klinkt het dan ook wat bombastisch C.L.Faict een lid van een "politieke dynastie" te noemen, toch is het zeker dat het voorbeeld en de invloed van zijn naamgenoten-voorgangers hem heeft "geraakt en geïnspireerd".

- (1) Zie hiervoor: bijlage 4, A.
- (2) A.V.V.F.O., Verzameling bidprentjes, prentje van J.J.Faict.
- (3) J.J.P.Faict, Une famille dans les tourbillons des temps. Un regard sur le passé de 1610-1925, Bruxelles, 1950, p.43.
- (4) R.de Beaucourt de Noortvelde, Beschrijving der Gemeente Steene, Handzame, 1977, p.111.
- (5) A.E.A.S., Registrum Baptizatorum in Steene ab anno 1831, 1852, 1.
- (6) A.G.S., Lijsst der burgemeesters van Steene.
- (7) J.J.F.Faict, Op.Cit., p.44.
- (8) Hierop wordt verder nog teruggekomen.
(zie ook: bijlage 4, B en C)

---

 6. SITUATIE OP RELIGIEUS EN IDEOLOGISCH VLAK.

Er zijn twee organisaties waarvan ik de ledenlijsten heb onderzocht teneinde te weten te komen of C.L.Faict zich op het (formele) religieuze vlak heeft geëngageerd: de confrerieën en de kerkfabriek. Wat de confrerieën betreft: de Faicts moeten een devoot ras geweest zijn: in die tijd waren er op Steene geen broederschappen of er waren vele Faicts lid van. (Dit is ook wel te verklaren uit de tijdsgeest natuurlijk.) (1) Ook de vader en de moeder van C.L.Faict komen regelmatig voor op de lijsten.

C.L.Faict was van 1871 tot 1874 lid van de "Confratres et Consortes Sanctissimi Rosarii", van 1875 tot 1878 van de "Broederschap der H. Apollonia" en in 1879 lid van de "Confrérie van den Zoeten Naem Jezus" (2)

Opmerkelijk is dat hij slechts een korte periode van z'n leven lid was van een broederschap, en nooit van meer dan één, wat in vergelijking met andere leden van z'n familie, erg weinig was. (zie (1)) Ook in de kerkfabriek trof ik veel Faicts aan. (3) Charles Louis was er lid van vanaf 5.4.1896 tot 3.7.1898. (4) (Of hij wou of niet, hij moest wel, hij was immers burgemeester.)

Met deze gegevens voor ogen denk ik te mogen besluiten dat C.L.Faict zich voor confrerieën vrij matig interesseerde en dat hij het lidmaatschap van de kerkfabriek slechts "ambtshalve" waarnam. In ieder geval zijn er vele leden van z'n familie geweest die een grotere devotie en kerkverbondenheid aan de dag legden. (zie weer (1) en (3))

(1) Voor meer gegevens: zie bijlage 4, A.

(2) Zie A.S.A.S., Ledenlijsten van de Confrerieën van Steene, (resp. notitieboekjes.)

(3) Voor meer gegevens: zie bijlage 4, B.

(4) A.S.A.S., Kerk van Steene - Register van Beraedslazinken, Jaren 1896-1898.

---

7. POLITIEK OPTREDEN.

Wat geldt in verband met de confrerieën en de kerkfabriek, geldt evenzeer in verband met de gemeenteraad: Charles Louis Faict was slechts één Faict uit een hele reeks, die allen op één of andere manier familie waren van elkaar. Vanaf mei 1850, toen J.F. Faict de eerste burgemeester werd van Stene (1), tot in 1899, het jaar waar dit onderzoekje ongeveer ten einde liep, was er op enkele maanden na steeds een Faict lid van de gemeenteraad. (2) Op gevaar af in herhaling te vallen leg ik nogmaals de klemtoon op het belang dat dit feit volgens mij heeft. De lokale politiek in een kleine, landelijke gemeente, en dan nog tijdens de 19^e eeuw, is volgens mij zeer vaak een zaak "van vader op zoon" geweest, of toch een zaak van enkele families. Het politiek ambt van de hier besproken figuur vormt hierop geen uitzondering. C.L. Faict werd gekozen tot gemeenteraadslid bij de verkiezingen van 19 oktober 1890. Op 2 januari 1891 volgde zijn installatie. Bij de verkiezingen van 17 november 1895 behaalde hij het grootste aantal stemmen, en hij werd op 16 december geïnstalleerd als burgemeester. (3) Belangrijk is wat ik vond in een Oostendse krant van 1895: het ging namelijk om een "Lutte entre catholiques sans couleur politique." (4) Dit impliceert dat in een tijd, waarin de strijd tussen katholieken en liberalen in Oostende hoog oplaaide (5), de Stenenaars, zonder partijen en zonder politieke slogans, hun verkiezingsstrijd streden. Misschien lag dat "strijden" dan wel meer op het vlak van persoonlijke of familiale belangen en veten? (Stene telde immers niet zoveel inwoners: 1621 in 1893, 2432 in 1896. (6)) Allerlei verenigingen en caféclubs speelden hoogstwaarschijnlijk ook een erg belangrijke politieke rol. Relevant in dit verband is het gegeven dat de gemeenteraadzittingen gehouden werden in een herberg (7) en dat de cafébazen ernaar streefden de gemeenteraad in hun herberg te laten vergaderen. (8) Het valt moeilijk te bepalen wat de persoonlijke inbreng van burgemeester Faict in de beslissingen van de gemeenteraad is geweest. De belangrijkste thema's in het gemeentelijk beleid, die bij lezing van de verslagen van 1895-1899 naar voor kwamen, zijn de volgende: benoemingen, begrotingen, openbare werken (vooral wegen), fiscale posten, volksfeesten, wedden van de raadsleden, lager onderwijs, toelatingen aan de inwoners op het vlak van de urbanisatie. In de Verslagen van het College van Burgemeester en Schepenen zijn het hoofdzakelijk de benoemingen en de urbanisatie (processen verbaal van commodo et incommodo) die behandeld worden. (9) De verslagen zijn weinig kenschetsend. Het is moeilijk de houding of de mentaliteit van de raad te beschrijven, en dat geldt evenzeer voor C.L. Faict. Bijna steeds gaat het om financiële of administratieve regelingen die netjes, formeel en "droog" zijn neergeschreven. Gelukkig zijn er enkele uitzonderingen. -Vooreerst is er een affaire met de veldwachter: deze wordt beschuldigd van roddel tegenover de gemeenteraadsliden. Niet minder dan elf zittingen gaan voorbij waarin dit fait-divers zowat het hoofdthema vormt van de beraadslagingen van C.L. Faict en z'n raad. De zaak wordt zelfs aanhangig genaakt "bij Zijne Majesteit den Koning der Belgen."... (10) Eens te meer een bewijs van het feit dat de politiek in plattelandsgemeenten vaak zeer lokaal en persoonlijk gericht is, en dikwijls toegespitst is op pittoreske onbenulligheden, zoals bovenvermelde ruzie. -Ten tweede zorgt de raad er steeds voor dat de financiën en de "economie" van het dorp blijven renderen. De gemeenteraad neemt dan ook veel fiscaal-economische beslissingen, vooral "overwegende dat zulks van groot belang zoude wezen voor den landbouw..." (11)

-Ten derde is er ook de verkoop van gronden aan Costende. Hier komt C.L.Faict persoonlijk aan bod, en wel met het voorstel om "...de nummers van het plan, welke de hofstede behelzen, bij zijne moeder in pachte, van het in te nemen deel af te schrabben." (12) Hij wou die dus Steens grondgebied laten blijven, en volgens mij zal hier wel niet alleen de spreekwoordelijke verbondenheid met de aarde van belang geweest zijn...

Het zou echter totaal verkeerd zijn het politieke beleid van C.L.Faict op basis van dit gegeven te beoordelen. Jammer genoeg resten ons nog slechts twee andere persoonlijke interventies: in de vergadering van 22.4.1897 verdedigt hij de onderwijzer in een polemieek tegen de arrondissementscommissaris. (13) Anderzijds trekt hij zich terug in een geschil met diezelfde commissaris over het bestraffen van de veldwachter: "De heer burgemeester verklaart dat hij de verantwoordelijkheid niet wilt dragen." (14) Ogenschijnlijk dus een tegenstrijdige houding van Faict.

Maar... het zou werkelijk al te voorbarig zijn om, aan de hand van deze enkele gegevens, specifieke en uitgesproken conclusies te trekken over C.L.Faict. Enkele meer algemene beschouwingen formuleerde ik in een algemeen besluit.

- (1) A.G.S., Lijst der burgemeesters van Steene, punt II, 1.
- (2) Voor meer gegevens: zie bijlage 4, C.
- (3) A.G.S., Gemeenteraadsverslagen, 1880-1895.
- (4) S.B.O., L'Echo d'Ostende, Journal politique, maritime et littéraire-Ostende, 21.11.1895/2, D.
- (5) zie S.B.O., L'Echo d'Ostende..., 21.11.1895/1.
- (6) R.de Beaucourt de Noortvelde, Beschrijving der Gemeente Steene, Handzame, 1977, p.113.
- (7) A.S.A.S., Verslag van notaris van Caillie in verband met verpachtingen van de Kerkfabriek, 1885, p.7.
De daar gevonden gegevens stemmen overeen met :
R.de Beaucourt de Noortvelde, Beschrijving der Gemeente Steene, Handzame, 1977, p.109.
- (8) zie A.G.S., Gemeenteraadsverslagen, 1895-1910, Verslag van de zitting van 1.10.1896.
(Op aanvraag van A.Peiren zal de gemeenteraad vanaf 1.7.1897 bij hem vergaderen.)
- (9) zie A.G.S., Gemeenteraadsverslagen, 1895-1910 en A.G.S., Verslagen van het College van Burgemeester en Schepenen, 1895-1920.
- (10) zie A.G.S., Gemeenteraadsverslagen, 1895-1910, Verslag van de zitting van 11.2.1897.
- (11) IBIDEM, Verslag van de zitting van 18.9.1897.
- (12) IBIDEM, Verslag van de zitting van 12.4.1898.
- (13) IBIDEM, Verslag van de zitting van 22.4.1897.
- (14) A.G.S., Verslagen van het College..., 1895-1920, Verslag van de zitting van 2.2.1897.

Wy Voorzitter der Begzbank van **Ersten Dings**,
zitting houdende te **Bruggen**, Provincie Westlanderen

Hebben het tegenwoordig Register, bestemd tot de inschrijving der **GEBORTEN, HOUWELIJKEN**
en **STERFGEVALLEN**, voor de Gemeente **Wassenaer**, gedurende het jaer
ACHTTIEF HONDERD TWEE EN VIJFTIG, by eerste en laetste genummerd, al de bladen geparafeerd
en bevonden hetzelfde in te houden **Soortdier** bladen.

Gedaen in duplo, te **Bruggen** den **14. December 1851.**

14 Dec 1851
Burgemeester
van Wassenaer

Het van gelovde

Het hier bytheen houdende register van de geboorten en huwelijken en sterftgevallen van de Gemeente Wassenaer, in de provincie Westland, gedurende het jaer achttef honderd twee en vijftig, is door de eerste en laatste genummerd en is de bladen geparafeerd en bevonden hetzelfde in te houden. Soortdier bladen.

Gedaen in duplo, te Bruggen den 14. December 1851.

De Voorzitter der Begzbank van Ersten Dings, **J. J. van der Meer**

De Secretaris der Begzbank van Ersten Dings, **J. J. van der Meer**